

**ACCELERATE CLIMATE
ACTION IN EUROPE**

ДОКЛАД ЗА ПРОУЧВАНЕ „ПРЕДИ”

**Проучване на нагласите на заинтересовани страни в
началото на изпълнението на
проекта “Заедно за 1,5 C”**

Съфинансиран от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на CINEA. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

LIFE Заедно за 1,5°C
СЕПТЕМВРИ 2023

Доклад за проучване „Преди” - Резултат по проекта D.1.9

За допълнителна информация

Бригита Божо – CAN Europe
Ръководител-проект
brigitta.bozso@caneurope.org

Федерико Масколо – CAN Europe
Координатор политики
federico.mascolo@caneurope.org

Разработен от:

PP3 - Общество за дизайн на устойчиво развитие (DOOR)
Милйенка Кухар
miljenka.kuhar@door.hr

Обобщение

Този доклад е изработен по метода на полуструктурирани интервюта в следните държави: България, Словения, Хърватия, Чехия, Естония, Германия, Франция, Испания, Португалия, Унгария, Полша и Дания, както и на ниво ЕС.

Интервютата бяха проведени на местния език от страна на партньорите в съответните държави и бяха транскрибирани на английски език. След това транскриптите бяха кодирани и бяха отбелязани връзките между темите. Всички държави получиха един и същи набор от въпроси с инструкции, както и едни и същи инструкции за това какви участници да бъдат включени в интервютата.

Във всички държави интервюираните трябваше да бъдат от организации от гражданския сектор (2), от бизнес сектора (2), профсъюзи (2) (ако в страната няма такава заинтересована страна или има затруднения за работа със съответната група, тогава се включва един допълнителен респондент от бизнес сектора и един допълнителен респондент от националните ръководни органи), на местната власт (2) и на националните ръководни органи (2).

Интервютата бяха проведени в периода от януари до март 2023 г. В частта от проучването, която включва въпроси, свързани с ИНПЕК (Интегриран план в областта на енергетиката и климата), отговорите засягаха началните версии на ИНПЕК от 2019 г., а не актуализираните документи от юни 2023 г.

Следния брой респонденти бяха включени в процеса:

Държава/група	Естония	Полша	Германия	Дания	Белгия	Франция	Испания	Португалия	Словения	Хърватия	Чехия	Унгария	България	ЕС
Национален ръководен орган	2	2	2				2	1	2	2	2	3	3	
Бизнес сектор	2	2	2			2	3	3	2	2	2	3	3	3
Местна власт	2	2	2				2	2	1	3	2	2	2	2
Организация от гражданския сектор	2	2	2	2	3	2	2	2	3	2	2	2	2	4
Профсъюз	2	3	1	1	1	1	2		1		1	0		
Research system									1		1			
Media														1
Общо	10	11	8	3	4	5	11	8	10	9	10	10	10	10

Разпределението по възраст е следното:

Държава/възрастова група	Естония	Полша	Германия	Дания	Белгия	Франция	Испания	Португалия	Словения	Хърватия	Чехия	Унгария	България	ЕС
18-29	1	n/a			2	2			2	1	1			1
30-45	3	n/a	6	2	2	3	6	4	6	6	6	2	6	8
46-65	6	n/a	2	1			4	4	2	2	3	7	4	1
65+		n/a					1					1		
Общо	10		8	3	4	5	11	8	10	9	10	10	10	10

Разпределението по пол е следното:

Държава/пол	Естония	Полша	Германия	Дания	Белгия	Франция	Испания	Португалия	Словения	Хърватия	Чехия	Унгария	България	ЕС
Жена		3	4	2	2	4	3	4	5	3	4	4	6	5
Мъж	9	8	4	1	2	1	8	4	5	6	6	6	4	5
Друг	1													
Общо	10	11	8	3	4	5	11	8	10	10	10	10	10	10

Анализ на участващите държави

България

За заинтересованите страни в България, едно от основните искания при обсъждане на политиките в областта на климата и енергетиката е необходимостта от точна информация. Всички заинтересовани страни са съгласни, че имат нужда от по-точна информация за състоянието на националните политики в областта на климата и енергетиката на национално ниво. Една от заинтересованите страни каза: *„Необходимо е информацията да бъде предоставена на хората по достъпен и разбираем начин, а също така са необходими и програми в подкрепа на хората, както и механизми, които да могат да посредничат между задълженията на държавата и гражданите по отношение на енергийната ефективност.“*

Заинтересованите страни също така подчертават повече, отколкото в другите държави, необходимостта процесът на политиките за климат и енергетика да включва повече различните замесени страни. Те също така са съгласни, че поведенческите и социалните промени трябва да бъдат сред приоритетите, тъй като интервюираните заинтересовани страни се страхуват, че хората не са достатъчно загрижени за ефекта, който промените в климата оказват върху благосъстоянието и обществото като такова, и че те не разполагат с цялата необходима информация, а някои от тях също така посочват, че правителството се опитва по някакъв начин да запазят статуквото що се отнася до климатичните политики. Или по думите на една от заинтересованите страни: *„Статуквото се е вкопчило здраво в някои неща, ще се бори докрай - а националните органи работят на принципа на „седи, чакай и виж какво ще стане“.* Въпреки това, заинтересованите страни признават енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници за приоритети за България, въпреки че се фокусират повече на настоящите препятствия, като например липсата на политически ангажимент, слабо използване на наличните средства за мерки в областта на климата и енергетиката и липсата на съгласуване на финансите с мерките в областта на климата и енергетиката. Заинтересованите страни от местната и националната власт и бизнес сектора определиха като едно от предизвикателствата зависимостта към изкопаемите горива - те също отбелязаха това като потенциална възможност по отношение на преминаването от изкопаеми горива към възобновяеми енергийни източници. Две заинтересовани страни, представител на бизнес сектора и представител на националната власт, обсъдиха водорода като потенциален нов възобновяем източник и възможност за България.

При обсъждането на дългосрочните стратегии, българските заинтересовани страни се съгласиха, че дългосрочните стратегии са неосъществими и не вярват, че могат да бъдат приложени така, както са планирани. Една от заинтересованите страни каза: *„Дългосрочната (ни) стратегия е демонстрация на инатливостта и липсата на осъзнаване на проблема“.* Те също така посочват, че като цяло липсва обществена информираност относно дългосрочните цели. Те вярват, че дългосрочните политики трябва да се фокусират повече върху зелените работни места и преквалификацията на настоящата работна сила. Заинтересованите страни са единодушни, че дългосрочните политики трябва да се фокусират повече върху уязвими групи по отношение на това те да имат достъп до същите възможности, както и специфични мерки,

насочени към уязвими групи. Както една от заинтересованите страни подчерта: *„Трябва да мислим в перспектива и дългосрочно така, че да можем да достигнем всеки и по начин, по който всеки да се чувства уважаван и така той ще може да види нещата по различен начин”*.

По отношение на ИНПЕК - резултатите са малко разочаровани, тъй като заинтересованите страни не участват в процеса на преработване на ИНПЕК с изключение на две заинтересовани страни от националната власт, които участват в процеса на актуализация. Останалите заинтересовани страни или не са запознати с документа и неговото преразглеждане, или не вярват, че ИНПЕК е достатъчно амбициозен документ. Те също така смятат, че ИНПЕК трябва да отразява по-голям политически ангажимент, което не е така понастоящем. По думите на една от заинтересованите страни: *„ИНПЕК бе изготвен преди около 2 години, но той не е адекватен и ние изоставаме; в момента се работи по него, но не зная кога ще се случи преразглеждането”*.